Retssociologi – reeksamen V 2018/19

»På tur i lovjunglen« af højesteretsdommer Jens Peter Christensen,
Jyllands-Posten, 4. september 2011

»Med alderen opdager man, at der ikke er meget nyt under solen. Det gælder også den tilbage-vendende diskussion om lovjunglen. Vi har alt for mange love og regler, lyder det, og de, vi har, er umulige at forstå. Det bør der gøres noget ved. Der bør ryddes op. Macheten bør frem, så der kan skabes lys i junglen.

Nye regeringer har da også tit sat sig som mål, at der skal luges ud i reglerne. Schlüter-regeringen havde f.eks. på et tidspunkt den politik, at ministrene på skift skulle komme med ”ugens glade nyhed”, hvor hver enkelt minister skulle berette om, hvilke overflødige regler der kunne afskaffes. Luften gik snart ud af den ballon.

I virkelighedens verden fortsatte mængden af regler med at vokse. Vi har for hver uge, måned og år fået flere og flere regler og paragraffer. Og sådan har det været lige så længe, som nogen kan huske. Ingen er i dag i stand til at overskue den samlede lovgivning. Som dommer er man i princippet forpligtet til det.
...

Advokatrådet krævede for nogle år siden, at ”ordlyden af en lov skal være så klar, at individet umiddelbart ud af teksten kan udlede sin retsstilling”. I fortalen til Jyske Lov fra 1241 hedder det, at loven skal være skrevet på en måde, ”så alle kan vide og forstå, hvad loven siger”.

Det er muligt, at det gav mening for 800 år siden. Men i dag er det krav i praksis urealistisk og meningsløst for langt de fleste reglers vedkommende.
…

Sandheden er, at vi som borgere ikke erhverver vores kendskab til lovgivningen ved at læse love. Som borger får man kendskab til lovgivningen ved, at love og regler på talrige forskellige måder formidles i nogenlunde almindeligt menneskesprog. Det sker f.eks. i aviser, tv og radio, i alskens fag- og foreningsblade mv. og i almindelig snak mand og mand og kvinde imellem.
…

Når det kommer til spørgsmålet om lovgivningens kvalitet, deler de politiske holdninger vandene. I et demokrati er og skal lovgivningen være resultatet af en politisk proces, hvor de folkevalgte har det sidste ord.

Lovgivningens kvalitet kan derfor heller ikke vurderes alene på juridisk-tekniske præmisser. Love og regler er til syvende og sidst politik, der er endt på paragrafform. Lovgivningen er en form for fastfrossen politik.

Det, man fra den ene side i det politiske landskab anser for en god lov, anser man ofte fra den anden side som en skadelig og overflødig lov.

Som jurist bør man derfor også passe på og ikke lade juraen stige sig til hovedet med urealistiske krav og forhåbninger til, hvad der i virkelighedens politiske og praktiske verden kan lade sig gøre.

Som den tyske jernkansler Otto von Bismarck udtalte for mere end hundrede år siden:
”At lave love er ligesom at lave pølser. Man er bedst tjent med ikke at se processen”.«

Der ønskes en retssociologisk analyse med afsæt i det ovenstående og med inddragelse af relevant retssociologisk teori og empiri med fokus på følgende:

1) **Mulige årsager til den øgede regelmængde.**

2) **Mulige problemer ved den øgede regelmængde samt overvejelser med hensyn til, hvordan disse kan løses.**